

Nr 413.

Godkänd av första kammaren den 18 juni 1921.

Godkänd av andra kammaren den 20 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckta motioner om tullrestitution eller befrielse från tullavgift vid återutförelse av vissa fartygsmaterialier och skeppsförnödenheter.

(Bevillningsutskottets betänkande nr 53.)

Till Konungen.

I likalydande motioner, nr 54 i första kammaren samt nr 95 i andra kammaren, har hemställts, »att riksdagen ville beträffande fartygs-materialier och skeppsförnödenheter, vilka enligt vederbörlig anmälan tullbehandlats eller varda tullbehandlade under åren 1918—1921 för ändamål, som i § 12 tulltaxeförordningen sägs, samt därefter inom den i mom. 1 b) av samma författningsrum bestämda tid av fem år ur riket under vederbörliga tullkontroller återutföras, förklara hinder icke skola möta för att på särskilda ansökningar till vederbörande återbetala för ifrågavarande materialier och skeppsförnödenheter erlagda tullavgifter eller, därest allenast säkerhet för dessa blivit ställd, lämna befrielse från avgifternas gäldande».

Enligt § 12 i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor kan den, som här i riket verkställt nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg om mer än 40 tons avgiftspliktig dräktighet, vare sig svenskt eller utländskt, eller av vissa smärre järnfartyg, som äro avsedda att omedelbart erhålla eller äga utländsk nationalitet, få för

därvid använda, från utrikes ort införda tullpliktiga materialier och skepps-förnödenheter restitutionsvis återbekomma den erlagda tullavgiften eller, i det fall att tullavgiften, med stöd av särskilt meddelad rätt till anstånd, icke blivit erlagd utan allenast säkerhet för densamma ställts, njuta befrielse från dess gäldande.

Efter att hava erinrat härom samt om åtskilliga med avseende å ifrågavarande restitutionsrätt stadgade villkor hava motionärerna lämnat en redogörelse, av vilken här meddelas följande sammanfattning.

Till följd av försenade leveranser under krigsårens livliga skeppsbyggnadsverksamhet hade betydande partier skeppsbyggnadsmaterialier, importerade för ovan angivna ändamål, icke kunnat användas för de ursprungligen avsedda fartygsbyggena utan blivit lagrade. Till följd av den sedan mitten av år 1920 rådande depressionen inom hela världens sjöfart hade ett flertal rederier både inom och utom vårt land måst annullera under senaste åren gjorda fartygsbeställningar, på grund varav varven eller rederierna stode inför utsikten att icke kunna få användning för sina i lager liggande materialier av ifrågavarande slag. För undvikande av alltför stora förluster genom lagring under lång tid framåt hade det för flera ägare blivit nödvändigt att söka avyttra desamma till utlandet, då det inhemska behovet vore synnerligen ringa. Sådan försäljning till utlandet hade emellertid icke i avsevärd omfattning kunnat komma till stånd, alldenstund vid försäljningsprisets beräknande hänsyn måst tagas till ovan återgivna bestämmelse i § 12 mom. 1 tulltaxeförordningen, enligt vilken bestämmelse såsom villkor för tullrestitution gäller, att materialierna *blivit använda* till sådant ändamål, som i momentet avses.

Under åberopande av vad sålunda anförts och med erinran om det i § 11 av nyssnämnda förordning införda stadgandet därom, att rätteligen debiterad och erlagd tullavgift icke finge restitueras, även om varan återutfördes, hava motionärerna framkommit med sin hemställan om riksdagens medverkan för att få omförmälda hinder för tullrestitutions medgivande i de i motionerna berörda fall undanröjt.

Under motionernas förberedande behandling har vederbörande utskott utverkat Kungl. Maj:ts befallning till generaltullstyrelsen att avgiva utlåtande i anledning av motionerna och därvid särskilt yttra sig angående möjligheten och sättet att anordna betryggande kontroll vid tillämpning av en sådan utvidgad rätt till tullrestitution, som i motionerna ifrågasatts, ävensom avgiva förslag till avfattning av bestämmelser, ägnade att tillgodose det av motionärerna framförda intresset; och har general-

tullstyrelsen i anledning härav den 16 mars 1921 avgivit såsom bilaga vid denna skrivelse fogat utlåtande.

På sätt generaltullstyrelsen i nämnda utlåtande påpekat är restitutionsrätten enligt § 12 tulltaxeförordningen avsedd att bereda den svenska skeppsbyggnadsindustrien stöd vid konkurrens med den utländska. Då nu på grund av inträdda oförutsedda förhållanden avsevärda partier importerade skeppsbyggnadsmaterialier icke kunnat komma till användning till avsedd nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg, och då enda utvägen att täcka någon del av de förluster, som härigenom åsamkas ifrågasvarande svenska industri, synes vara att materialierna säljas till utlandet, så har riksdagen funnit det stå i full överensstämmelse med grundtanken i dessa restitutionsbestämmelser, om för fall av berörda art det hinder för restitutionens tillämpning avlägsnas, vilket ligger i det föreskrivna villkoret, att materialierna skola hava blivit för det avsedda ändamålet använda.

Motionärerna hava föreslagit, att den utsträckta restitutionsrätten måtte gälla varor, vilka tullbehandlats eller varda tullbehandlade under åren 1918—1921. Generaltullstyrelsen har härtill anmärkt, att rätten syntes böra begränsas att gälla varor, vilkas angivning till förtullning ägt rum före de nya bestämmelsernas ikraftträdande. En sådan utsträckning av tiden, som i motionerna ifrågasatts, kunde nämligen gynna spekulatören och missbrukas. Riksdagen, som icke delar de av generaltullstyrelsen sålunda uttalade betänkligheterna, har icke ansett en sådan begränsning av den av motionärerna ifrågasatta tiden erforderlig. Härav påkallas en redaktionell ändring av de av generaltullstyrelsen föreslagna bestämmelserna, mot vilkas avfattning i övrigt riksdagen icke haft något att erinra; och upptager riksdagen bland bestämmelserna det av styrelsen alternativt föreslagna tillägget. Riksdagen har icke givit sitt här meddelade beslut formen av en författning, utan har överlåtit detta åt Kungl. Maj:t.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t tillkännagiva, att riksdagen, angående tillfällig utvidgning av sådan rätt att restitutionsvis återbekomma erlagd tullavgift eller njuta befrielse från dess gäldande, varom stadgas i § 12 av förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor, antagit följande bestämmelser:

Utän hinder av bestämmelsen i § 11 av kungl. förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911 må åt innehavare av skeppsvarv eller mekanisk verkstad, vilken från utrikes ort infört tull-

pliktiga materialier och skeppsförnödenheter, avsedda att här i riket, såsom i § 12 av nämnda förordning förmåles, användas till nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg, av generaltullstyrelsen, på sätt nedan bestämmes, medgivas restitution av erlagd tullavgift för sådana, icke till husgerådssaker hänförliga artiklar, som på i sagda författningrum föreskrivet sätt anmålts vara införda för ovannämnda ändamål men, utan att hava för detta ändamål använts, blivit återutförda till utlandet. I det fall att enligt medgivande, som i § 12 tulltaxeförordningen sägs, tullavgiften icke blivit erlagd, utan allenast säkerhet för densamma ställts, må generaltullstyrelsen under ovan angivna förhållanden i stället medgiva befrielse från tullavgiftens gäldande.

Beträffande sådana medgivanden, om vilka ovan sagts och vilka endast må avse varor, som angivits till förtullning efter ingången av år 1918 och vederbörligen tullbehandlats före utgången av år 1921, gälla i övrigt följande villkor, nämligen:

att återutförelsen äger rum och restitutionen sökes före utgången av år 1921;

att utförelsen sker vid samma tullkammare, där förtullningen ägt rum, såvida ej generaltullstyrelsen för särskilt fall finner restitution kunna medgivas, oaktat varan utförts vid annan tullkammare;

att exportangivningsinlagan innehåller uppgift om avsikten att för de till utförelse angivna artiklarna erhålla tullrestitution enligt denna förordning, om varans handelsbenämning, myckenhet och beskaffenhet samt om den rubrik i tulltaxan, till vilken densamma vid införelsen blivit hänförd, jämte vederbörligt nummer i gällande statistiska varuförteckning;

att nämnda inlaga är åtföljd av exportörens under edlig förpliktelse avgivna och av två hans biträden till riktigheten bestyrkta försäkran, att dessa artiklar äro av utländskt ursprung, att desamma blivit införda för ändamål, som i § 12 tulltaxeförordningen avses, att full införelsetull för dem blivit behörigen erlagd eller av generaltullstyrelsen godkänd säkerhet för densamma ställd, samt uppgift ej mindre om dagen, då de angivits till förtullning, än även därom, huruvida sådan angivning skett från nederlag, från transitupplag, från frihamn eller direkte och i sistnämnda fall jämväl om den lägenhet, med vilken införelsen skett, ävensom att artiklarna icke efter införelsen undergått någon bearbetning eller förändring;

att vederbörande tullkammare efter exportvarans undersökning meddelar attest angående densammans myckenhet och beskaffenhet ävensom angående kollinas plombering och bevakning under transporten till och

inlastning i fartyg eller järnvägsvagn, vilken attest såsom verifikation jämte angivningsinlagan och övriga intyg bifogas tullkammarens utgående tulljournal;

att utförseln i övrigt verificeras på sätt i § 13 av förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911 finnes stadgat beträffande varor, för vilka tullrestitution är därstädes medgiven; samt

att beträffande artiklar, vilka efter denna förordnings ikraftträdande angivas till förtullning med sådan anmälan om avsikten med deras införsel, som i § 12 mom. 1 a) tulltaxeförordningen sägs, nu avsedda restitutionsrätt icke må åtnjutas, med mindre dessa artiklar vid förtullningen upptagas i ett av vederbörande tullförvaltning fört avräkningsdiarium, i vilket vid artiklarnas utförsel vederbörlig avskrivning jämväl skall verkställas.

Stockholm den 20 juni 1921.

Med undersätlig vörnad.

Bilaga.

Ang. motionerna I: 54 av herrar Jeansson och Vennersten samt II: 95 av herr Thore m. fl.

**Kungl.
Generaltullstyrelsen.**

. Till riksdagens bevillningsutskott.

Restitutionsrätten enligt § 12 tulltaxeförordningen är avsedd att bereda den svenska skeppsbyggnadsnärings stöd vid konkurrens med motsvarande utländsk industri.

Huruvida eller i vad mån de förhållanden, vilka i motionerna åberopats såsom skäl för den begärda förmånen, äro för handen, därom är generaltullstyrelsen icke i tillfälle göra något uttalande, lika litet som därom, huruvida i princip ett sådant medgivande, som motionärerna ifrågasatt, lämpligen bör ifrågakomma, oavsett, bland annat, den inverkan detsamma kan komma att utöva på avsättningen i utlandet av inom Sverige tillverkade varor av motsvarande slag.

Styrelsens yttrande torde också vara avsett huvudsakligen att åstadkomma utredning rörande möjligheten och sättet att anordna kontroll vid tillämpning av den utvidgade rätt till tullrestitution, som i motionerna ifrågasatts.

Formalitetserna för erhållande av restitution enligt § 12 tulltaxeförordningen äro synnerligen enkla. Den bevisning, som åligger den, vilken vill erhålla restitution enligt detta författningsrum, består huvudsakligen däri, att han till generaltullstyrelsen avlämnar en av honom under edlig förpliktelse avgiven och av två hans biträden, som med arbetet tagit befattning, bestyrkt noggrann förteckning över myckenheten och beskaffenheten av alla till fartyget använda olika artiklar, för vilka restitution av eller befrielse från tullavgift sökes, jämte under samma förpliktelse avgiven försäkran, att dessa artiklar äro av utländskt ursprung och att full införseltull för dem blivit behörigen erlagd eller av generaltullstyrelsen godkänd säkerhet för densamma ställd, samt uppgift ej mindre om dagen, då de angivits till förtullning, än även därom, huruvida sådan angivning skett från nederlag, från transitupplag, från frihamn eller direkte och i sistnämnda fall jämväl om den lägenhet, med vilken införseln skett.

Nämnda förteckning granskas hos generaltullstyrelsen, därvid dels konstateras riktigheten av de uppgivna införselposterna och att skriftlig anmälan skett om ändamålet med införseln, att för varorna full införseltull blivit behörigen erlagd eller av generaltullstyrelsen godkänd säkerhet för densamma ställd, ävensom att restitution ej förut beviljats, dels ock prövas, huruvida artiklarna äro av sådan

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 14 saml. Nr 412—413. 2

beskaffenhet, att den för dem sökta förmånen enligt ifrågasvarande författningsrum är medgiven.

Innebörden av den nu ifrågasatta förmånen skulle bli i viss mån likartad med den rättighet, som på grund av handelrestitutionsinstitutet kan beviljas handelsidkare. Bestämmelserna härom äro meddelade i kungl. förordningen angående tullrestitution i vissa fall vid återutförelse av utländsk vara den 13 december 1912 (nr 355) med däri genom kungl. förordningar den 18 juli 1913 (nr 151) och den 16 juli 1919 (nr 450) gjorda ändringar jämte tillhörande författningar.

Villkoren för medgivande av nu ifrågasvarande förmån skulle väl i huvudsak utarbetas på grundval av bestämmelserna i § 12 tulltaxeförordningen med tillägg av vissa föreskrifter efter förebild från författningarna angående handelsrestitutionen.

Med avseende å de allmänna principerna för identitetsbevisningen och kontrollen i fråga om skeppsbyggnadsrestitutionen framgår av vad ovan anförts, att den förra är grundad uteslutande på förenämnda försäkran och att tullverkets kontroll inskränker sig till ett konstaterande, att de förtecknade varorna vederbörligen införtullats och att tullrestitution eller befrielse från tullavgifts erläggande ej redan blivit beviljad. Restitutionsmedgivandet vilar således uteslutande på förtroende till uppgifterna av den restitutionssökande och hans biträden, enär någon särskild kontroll, att de förtecknade artiklarna verkligen blivit använda till det uppgivna arbetet icke utövas från tullverkets sida.

Handelsrestitutionsinstitutet vilar även på förtroende till den restitutionssökandes uppgifter, men härvid är att märka, att tullverket utövar kontroll att den vara, vars utförelse föranleder restitution, verkligen blir reexporterad. På liknande sätt skulle ju i nu förevarande fall kontroll utövas över reexporten, men det kunde dock ifrågasättas, huruvida det förtroende, som därvid skulle tilläggas exportörens uppgifter, borde efter föredöme från handelsrestitutionsinstitutet knytas till konstaterande hos honom av vissa särskilda kvalifikationer. Beträffande handelsrestitution fordras nämligen enligt § 2 i förordningen, att handelsidkaren skall vara känd såsom synnerligen redbar och solid samt i övrigt prövas lämplig; och uppgifter i detta hänseende inhämtas alltid jämlikt § 5 från vederbörande handelskammare. Styrelsen anser emellertid, att, då ett dylikt villkor icke förekommer i § 12 tulltaxeförordningen, till vilket författningsrum det ifrågasatta medgivandet skulle knyta sig såsom en utsträckt förmån, något sådant styrkande av särskilda kvalifikationer härvid icke bör ifrågakomma.

Den i § 12 tulltaxeförordningen omhandlade restitutionsrätten må enligt författningens ordalag tillgodonjutas icke blott av innehavare av skeppsvarv eller mekanisk verkstad utan även av annan, som verkställt nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg — t. ex. den som å fartyg verkställt målning. Styrelsen har emellertid på grund av motiveringen i motionerna förutsatt, att den utvidgade restitutionsrätten skulle inskränkas att avse endast innehavare av skeppsvarv och mekanisk verkstad.

Denna restitutionsrätt vid återutförelse av skeppsbyggnadsmaterialier synes böra förklaras i enlighet med förslaget gälla sådana varor, som angivits till förtullning efter ingången av år 1918, men inskränkas till att avse varor, vilkas angivning skett före den eventuella nya förordningens trädande i kraft. Medgivandet skulle nämligen givetvis erhålla karaktären av en undantagsbestämmelse och icke givas en sådan utsträckning, att den gynnade spekulationer och kunde missbrukas.

Av liknande skäl torde rätten till återutförelse och sökande av tullrestitution lämpligen böra inskränkas till viss kortare tid, förslagsvis till utgången av år 1921.

Några bestämmelser motsvarande de i § 9 av handelsrestitutionsförordningen befintliga synas icke vara erforderliga, därest innehållet i exportörens försäkran göres liknande innehållet i den, som föreskrives i § 12 tulltaxeförordningen, vilket författningsrum icke har några bestämmelser motsvarande de nyssberörda.

Någon anledning att, såsom är föreskrivet beträffande handelsrestitution, från restitutionsrätt undantaga varor, vilka återsändas till produktions- eller inköpslandet, torde enligt styrelsens förmenande icke föreligga, särskilt om, såsom föreslagits, restitutionsrätten begränsas till varor, som angivits till förtullning före förordningens trädande i kraft.

Motiveringen i motionerna torde giva vid handen, att restitutionsrätten icke bör omfatta artiklar, hänförliga till husgerådssaker.

Därest i motionernas syfte anses böra utfärdas bestämmelser angående tillfällig restitutionsrätt för i § 12 tulltaxeförordningen omförmälda, för fartygsbyggnad m. m. införda artiklar jämväl vid deras återutförelse utan användning till fartyg, synas desamma i enlighet med vad sålunda anförts kunna givas förslagsvis följande lydelse:

Utän hinder av bestämmelsen i § 11 av kungl. förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911 må åt innehavare av skeppsvarv eller mekanisk verkstad, vilken från utrikes ort infört tullpliktiga materialier och skeppförnödenheter, avsedda att här i riket, såsom i § 12 av nämnda förordningen förmäles, användas till nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg, av generaltullstyrelsen, på sätt nedan bestämmes, medgivas restitution av erlagd tullavgift för sådana, icke till husgerådssaker hänförliga artiklar, som på i sagda författningsrum föreskrivet sätt anmälts vara införda för ovannämnda ändamål men, utan att hava för detta ändamål använts, blivit återutförda till utlandet. I det fall, att enligt medgivande, som i § 12 tulltaxeförordningen sägs, tullavgiften icke blivit erlagd, utan allenast säkerhet för densamma ställts, må generaltullstyrelsen under ovan angivna förhållanden i stället medgiva befrielse från tullavgiftens gäldande.

Beträffande sådana medgivanden, vilka endast må avse varor, som efter ingången av år 1918 men före denna förordnings trädande i kraft angivits till förtullning, gälla i övrigt följande villkor, nämligen:

att återutförelsen äger rum och restitutionen sökes före utgången av år 1921;

att utförelsen sker vid samma tullkammare, där förtullningen ägt rum, såvida ej generaltullstyrelsen för särskilt fall finner restitution kunna medgivas, oaktat varan utförts vid annan tullkammare;

att exportangivningsinlagen innehåller uppgift om avsikten att för de till utförelse angivna artiklarna erhålla tullrestitution enligt denna förordning, om varans handelsbenämning, myckenhet och beskaffenhet samt om den rubrik i tulltaxan, till vilken densamma vid införelsen blivit hänförd, jämte vederbörligt nummer i gällande statistiska varuförteckning;

att nämnda inlaga är åtföljd av exportörens under edlig förpliktelse avgivna och av två hans biträden till riktigheten bestyrkta försäkran, att dessa artiklar äro av utländskt ursprung, att desamma blivit införda för ändamål, som i § 12 tulltaxeförordningen avses, att full införelsetull för dem blivit behörigen erlagd eller av generaltullstyrelsen godkänd säkerhet för densamma ställd, samt uppgift ej mindre

om dagen, då de angivits till förtullning, än även därom, huruvida sådan angivning skett från nederlag, från transitupplag, från frihamn eller direkte och i sistnämnda fall jämväl om den lägenhet, med vilken införseln skett, ävensom att artiklarna icke efter införseln undergått någon bearbetning eller förändring;

att vederbörande tullkammare efter exportvarans undersökning meddelar attest angående densammas myckenhet och beskaffenhet ävensom angående kollinas plombering och bevakning under transporten till och inlastning i fartyg eller järnvägs-vagn, vilken attest såsom verifikation jämte angivningsinlagan och övriga intyg bifogas tullkammarens utgående tulljournal; samt

att utförseln i övrigt verificeras på sätt i § 13 av kungl. förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911 finnes stadgat beträffande varor, för vilka tullrestitution är därstädes medgiven.

Därest restitutionsrätten, oavsett vad styrelsen här ovan anfört, skulle anses böra få gälla även varor, som efter förordningens ikraftträdande angivas till förtullning — t. ex. såsom i motionerna föreslagits före 1921 års utgång — torde, jämte iakttagande av detta vid bestämmelsernas avfattning, bland villkoren intagas en särskild punkt, i ändamål att bereda ökad kontroll, av förslagsvis följande lydelse:

att beträffande artiklar, vilka efter denna förordnings ikraftträdande angivas till förtullning med sådan anmälan om avsikten med deras införsel, som i § 12 mom. 1. a) tulltaxeförordningen sägs, nu avsedda restitutionsrätt icke må åtnjutas, med mindre dessa artiklar vid förtullningen upptagas i ett av vederbörande tullförvaltning fört avräkningsdiarium, i vilket vid artiklarnas utförsel vederbörlig avskrivning jämväl skall verkställas.

Med avseende å den allmänna beskaffenheten av de varor, vilka den nu ifrågakvarande restitutionsrätten skulle gälla, har styrelsen icke ansett erforderligt föreslå bestämmelser angående dessa varors återutförsel med post.

Stockholm den 16 mars 1921.

Under generaltulldirektörens frånvaro:

Gustaf Bergenstjerna.

Ivar Kullgren.

I anledning av ett inom riksdagen väckt förslag, att den i § 12 tulltaxeförordningen avsedda restitutionsrätt för skeppsbyggnadsmaterialier måtte få åtnjutas jämväl då materialierna återutfördes utan användning till fartyg.